

O tom, co je církev

Sk 15,1-11: Tu přišli do Antiochie někteří lidé z Judska a začali bratry učit: „Nepřijmete-li obřízku, jak to předpisuje Mojžíšův zákon, nemůžete být spaseni.“ Pavel a Barnabáš s tím nesouhlasili a dostali se s nimi do sporu; proto bylo rozhodnuto, aby ti dva a ještě někteří jiní z Antiochie šli do Jeruzaléma a předložili tuto otázku apoštolům a starším. Církev je tedy vyslala na cestu a oni šli přes Fénicii a Samařsko a všude k veliké radosti bratří vyprávěli, jak se i pohané obracejí k víře. Když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a vypravovali jim, jak je Bůh ve všem vedl. Tu povstali někteří bratří z farizeů a prohlásili: „Pohané musí přijmout obřízku a musí se jim nařídit, aby zachovávali Mojžíšův zákon.“ Apoštolové a starší se tedy sešli, aby celou tu věc uvážili. Když došlo k velké rozepři, povstal Petr a promluvil k nim: „Dobře víte, bratří, že si mě Bůh hned na začátku mezi vámi vyvolil, aby ode mne pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili. A sám Bůh, jenž zná lidská srdce, se za ně postavil: Dal jim Ducha svatého tak jako nám a neučinil žádného rozdílu mezi námi a jimi, protože jejich srdce očistil vírou. Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na uředníky břemeno, které nemohli unést ani naši otcové ani my! Věříme přece, že jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše.“

Mt 5,44-48: Já však pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.

I

Co to je, když se řekne církev? Odpovědí by mohlo být víc, tak zkusme jednu z nich: Církev je tělo Kristovo. Kristus neboli zachránce, to je Ježíš, jenž lidi pozval na cestu, když řekl: „Přiblížilo se Boží království, tak se k němu nasměřujte a uspořádejte si podle toho život.“

Krista nevidíme, vidíme jenom lidi, kteří se k němu hlásí a uznávají ho za svého Pána. A to je církev. Věří, že Kristus patří na nebesa, ne sem, proto ho nevidíme. Sem patříme my lidi, žijeme z toho jeho pozvání a tvoříme jeho tělo tady na zemi.

V církvi si občas lidi postesknou: škoda, že nás není víc. Někdy se přihodí, že nás víc je: to když se chtějí přidat noví lidé, kteří poznali, že to pozvání k Božímu království platí i pro ně. Vždyť to tak Ježíš řekl. A chtějí si podle toho uspořádat život.

Tady se může vyskytnout háček. V Kristově lidu tady na zemi může začít svrbění: vždyť ten nově příchozí spoustu věcí neumí a nezná. Neví, jak to s námi bylo, jak jsme se dostali k víře a co to všechno obnášelo, nezná mnoho událostí, které pro nás byly důležité, a nerozumí zvykům, které máme a pěstujeme. Neměl by k tomu všemu napřed pořádně přičichnout, jestli spolu s námi má tvořit to tělo?

V městečku, kde nějaký čas pobýval apoštol Pavel, se právě tohle stalo. Ke sboru se přidávali nově příchozí, kterým staré tradice a zvyky nic neříkaly, a našli se lidé, kteří to považovali za zásadní nedostatek: „Ať si nejprve osvojí základní abecedu, aby pochopili, co ta křesťanská víra vůbec je,“ říkali. Něco na tom je. Každý pocházíme z nějakého prostředí a něco nás ovlivnilo. Kdo naše prostředí a zvyky nezná, bude možná víru chápat trochu jinak než my, protože si ji zasadí do jiných zvyků, které zná zase on. To jim dělalo těžkou hlavu.

II.

Tak vznikl spor, nad nímž se nedá jen tak mávnout rukou, protože to byl spor, který lidi rozděluje. I sešli se vyslanci

obou pohledů tam, kde to s křesťanskou vírou před časem všechno začalo, v Jeruzalémě. Apoštol Petr hájil stanovisko těch, kdo u toho byli od začátku, apoštol Pavel zastupoval ty druhé.

Jak to však rozčísnout, podle čeho? Základ, na kterém se shodnou, je jasný: Bůh stvořil svět. U toho nikdo z lidí nebyl, což nevadí, protože nejde o to, jak svět vznikl (o tom Bible ani nic neříká), nýbrž k čemu tu je a jaký má smysl. A hlavně jaký smysl má mít. Bůh má rád všechny lidi, ale některé z nich si vybral, aby tvořili jeho lid. Dal jim pravidla, jak to dělat, aby k němu patřili, a oni se snažili je dodržovat. Někdy líp, někdy hůř. O tom je v Bibli spousta příběhů a písniček. Vypravil je na životní cestu tak, aby trefili k cíli, který nám všem nabídl. Říkáme tomu cíli nebeské království a usilovně k němu míříme. Jenomže dojít až k cíli je nad lidské síly, proto se Bůh rozhodl nám to království přiblížit, a o tom je příběh jeho syna Ježíše: toho lidi ukřižovali, není však v hrobu, nýbrž na nebesích jakožto hlava, a my jsme jeho tělo.

Tento základ je společný a jasný: co udělal Bůh, na tom by se shodli. Spor se vedl o to, jak je to s námi. Konkrétně: jak je to s lidmi, kteří k víře přišli až pak, k jeho vyvolenému lidu předtím nepatřili a tamta pravidla neznají. Neměli by se s nimi napřed seznámit?

„Měli,“ mínili ti z někdejšího vyvoleného lidu. Apoštol Pavel hájil ty druhé a nesouhlasil: „Člověk dostal pravidla, snažil se je dodržovat, ale pak zjistil, že to nedokáže. Ale i kdyby to dokázal, stejně by si spasení nevysloužil. Boží milost jsme dostali zadarmo, protože jinak se jí dosáhnout nedá. A když je to tak, přece po nově příchozích nebudeme žádat, aby tou cestou prošli i oni – přece po nich nebudeme chtít, ať se naučí držet něco, co jim stejně nebude nic platné, protože spasení je z Boží milosti a zadarmo.“

Obavy jedněch i druhých lze pochopit. Proč by se ti odjinud měli nejdřív vypravit do slepé uličky? Jen proto, aby zjistili, že je slepá? Dává vám snad taková misie smysl? Našinci na to namítli: A neprijdou k té milosti trochu lacino? Jistě, všichni jsme ji dostali zadarmo, ale když si člověk váží nejvíc toho, do čeho musel

investovat – nebudou ji vnímat jako skoro bezcennou, když je nebude stát žádné úsilí? (Jenže co vy víte, jaké úsilí kdo vynakládá, když má překonat třeba úzkosti, deprese, samotu či strach?)

III.

Jak ten spor nakonec rozhodli? Máme o tom v Bibli hned dvě zprávy. V jedné (ve Skutcích apoštolů) se vypráví, že se dohodli na jakémsi kompromisu. Shodli se, že spasení je jen a jen od Boha, ale že bude dobře, když úplně všichni budeme z těch starých pravidel dodržovat aspoň ta, která se týkají dvou oblastí, které s námi lidmi nejvíc cvičí, totiž jídla a sexu. Tak se to vypráví v knize Skutků. Druhou zprávu, která je v Bibli, zapsal do jednoho dopisu apoštol Pavel a závěr podle něj zněl takto: Spasení je jen a jen z Boží milosti, tečka. (O dodržování čehokoli ani o jiných podmínkách se vůbec nezmiňuje.)

Těžko říct, jak to probíhalo a co přesně dohodli. Jak vidno, ještě po letech to každá strana líčila trochu po svém, což není neobvyklé. Tak kde je tedy pravda? Kdyby tenkrát hlasovali, jedna strana by získala většinu – ale pravda není to, co si myslí většina. Ani to, co si myslí menšina. Ani to, co říkají jednomyslně úplně všichni. V Bibli se pravda vyjadřuje příběhem: že nás Bůh obdaroval milostí a udělal to zadarmo. Bylo by pošetilé hlasovat, jaká je nebo má být Boží vůle a podle čeho se má Bůh řídit.

Tenkrát na apoštolském rokování Petr řekl: „Bůh má rád všechny lidi, a když mezi nimi nedělá rozdíly on, proč bychom to měli dělat my?“ Každý z nás si představuje trochu jinak, jací bychom měli být, a na druhé koukáme kriticky, ale Bůh nás má rád všechny, slunce a déšť dopřává těm i těm a zve, ať s lidmi taky jednáme v lásce. To je církev: Vždyť víme, že člověka nečiní spravedlivým před Bohem jeho skutky (ani ty, které udělat musí), nýbrž víra v Krista Ježíše.

Požehnání

Ani nejtemnější noc Bohu neskryje to, nač se dívá: vidí vaše kroky a vidí, kam a kudy vede cesta, po níž jdete.

I když vám dojdou síly nebo když nevíte, co dál, je vám Bůh nablízku a vidí vaše nejistoty. Vidí zápasy, jež jste prohráli, vidí úsilí, jak to spravit (nebo aspoň schovat), a vidí i radost, když vám neschází v životě láska.

Kéž se vám jeho slovo stane průvodcem k životní naději a skvělou zprávou, kterou můžeme přijmout a sdílet ji s lidmi kolem nás. Amen.